„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

A Petőfibányai Kopasz-hegy (HUBN20053) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve

egyeztetési anyag

Eger
2014

Ügyfél:
Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
(Eger)

Partner:
Bioaqua Pro Kft.
(Debrecen)

Felelős tervezők:
Magos Gábor
Schmotzer András

Közreműködő szakértők:
dr. Juhász Péter
dr. Kiss Béla
Korompai Tamás
Mező Hedvig

Térképeket készítette:
StrateGIS Kft.
(Debrecen)

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

Bevezetés....3
I. Natura 2000 fenntartási terv....4
1.A terület azonosító adatai....5
1.1.Név....5
1.2.Azonosító kód....5
1.3.Kiterjedés....5
1.4.A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek....5
1.4.1.Jelölő élőhelyek....5
1.4.2.Jelölő fajok....5
1.5.Érintett települések....5
1.6.Egyéb védettségi kategóriák....5
1.7.Tervezési és egyéb előírások....5
1.7.1.Természetvédelmi kezelési terv....5
1.7.2.Településrendezési eszközök....6
1.7.3.Körzeti erdőtervek és üzemtervek....6
1.7.4.Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek....6
1.7.5.Halgazdálkodási tervek....6
1.7.6.Vízgyűjtő-gazdálkodási terv....6
1.7.7.Egyéb tervek....6
1.7.8.Jogerős engedélyek....6
2.Veszélyeztető tényezők....7
3.Kezelési feladatok meghatározása....8
3.1.Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése....8
3.1.1.Fő célkitűzések:....8
3.1.2.További célok:....8
3.2.Kezelési javaslatok....8
3.2.1.Élőhelyek kezelése....9
3.2.2.Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés....14
3.2.3.Fajvédelmi intézkedések....14
3.2.4.Kutatás, monitorozás....15
3.2.5.Mellékletek....16
3.3.A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében....17
3.3.1.Agrártámogatások....17
3.3.2.Pályázatok....18
3.3.3.Egyéb....19
3.4.A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja....19
3.4.1.Felhasznált kommunikációs eszközök....19
3.4.2.A kommunikáció címzettjei....19
3.4.3.Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel....20

II. Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció....21
1.A tervezési terület alapállapot jellemzése....22
1.1.Környezeti adottságok....22
1.1.1. Éghajlati adottságok....22
1.1.2. Vízrajzi adottságok....22
1.1.3. Talajtani adottságok....22
1.2.Természeti adottságok....22
1.2.1.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek....24

1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok....26
1.2.3.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok....28
1.2.4.A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok....28
1.3.Területhasználat....29
1.3.1.Művelési ág szerinti megoszlás....29
1.3.2.Tulajdoni viszonyok....29
1.3.3.Területhasználat és kezelés....30
2.Felhasznált irodalom....32
3.Térképek....33
4.Fotódokumentáció....42

Bevezetés

A Natura 2000 területek az európai, közösségi jelentőségű ritka és veszélyeztetett fajok, illetve élőhelyeik hálózata. Kijelölésük célja a fajok és élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fejlesztése, illetve – szükség esetén – helyreállítása. A védelem céljait az Európai Unió két irányelvében határozta meg, amelyekben egyben kötelezi a tagországokat a Natura 2000 hálózat lehatárolására. 2004-re az országban 512 Natura 2000 terület, közel 20.000 km^2 (2 millió ha) nagyságban került kijelölésre, mely kismértékben bővült 2008-ban, 2011-ben és 2013-ban. Ezzel hazánk a pannon biogeográfiai régió tagjaként jelentős mértékben járul hozzá Európa természeti értékeinek közösségi megőrzéséhez.

A hazai Natura 2000 területek kijelölését a 275/2004.(X.8.) Kormány rendelet határozza meg, a területek helyrajzi szám szintű kihirdetése pedig a 14/2010. (V.11.) KvVM rendeletben történt meg.

Az irányelvek céljainak teljesítése érdekében a tagállamok a Natura 2000 területekre fenntartási terveket készíthetnek. Ezekben többek között rögzítik a természetvédelmi célkitűzéseket és a területhasználókkal együtt kialakított kezelési előírásokat javaslatok formájában. Ezek alapját képezhetik az egyes területeken igényelhető agrár-környezetgazdálkodási kifizetéseknek, amelyek az aktuális agrár-környezetgazdálkodási jogszabályokban jelennek meg. A fenntartási terv jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg. Más jogszabályban foglalt ágazati tervekhez (pl. körzeti erdőtervezés, vízgazdálkodási tervek) képest kötelezettségeket nem írhat elő, ugyanakkor nagyban segítheti a Natura 2000 területeken folytatott gazdálkodás – Natura 2000 kívánalmainak – értelmezését, alkalmazását mind a gazdálkodók (földtulajdonosok), mind pedig a kezelők, hatóságok irányába. Ezáltal inkább stratégiai dokumentációnak tekinthető, mely a területek kezelőit, tulajdonosait, valamint az érintett hatóságokat tájékoztatja a természetvédelmi irányelvekről.

Jelen Natura 2000 fenntartási terv a Darányi Ignác Terv keretében, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 23.) VM rendelet alapján készült.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

DARÁNYI IGNÁC TERV

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Petőfibányai Kopasz-hegy

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBN20053

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	25,4 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1.Jelölő élőhelyek

- 40A0* - Szubkontinentális peripannon cserjések
- 6240* - Szubpannon sztyeppék

1.4.2.Jelölő fajok

- piros kígyószisz (*Echium russicum*)
- Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet tartalmazza.

Település	Megye	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Petőfibánya	Heves	25,4	100

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Egyéb védettségi kategóriával nem rendelkezik a terület. Az országos ökológiai hálózatban magterületként van lehatárolva a terület.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1.Természetvédelmi kezelési terv

- A területre eddig nem készült természetvédelmi kezelési terv.

1.7.2.Településrendezési eszközök

- 2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
- A Heves Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 12/2005 (IV.29.) számú rendelete Heves Megye Területrendezési Tervéről (http://www.hevesmegye.hu/files/rendeletek/a_202-207_oldal.pdf)
- 10/2010. (V.07.) HMÖ rendelet Heves Megye Területrendezési Tervéről szóló 12/2005. (IV.29.) HMÖ rendelet módosításáról
- Helyi szabályzat, telekmódosítás: 14/2005. (IX.20.) önk. rendelet a szabályozási tervről és az építési szabályzatról; 77/2005. (IX.19.) önk. határozat a településszerkezeti tervről; 115/2004. (X.15.) önk. határozat a településfejlesztési koncepcióról.

1.7.3.Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- A tervezési terület a Heves Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság illetékességi területén található, a Gyöngyössolymosi erdőtervezési körzetbe tartozik. A tervezési területen üzemtervezett erdőterület található, jelenleg a 7A és a 7G erdőrészletek.

1.7.4.Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- A terület az Északi-középhegységi nagyvadas vadgazdálkodási táj Mátra-bükk-csereháti vadgazdálkodási körzetébe tartozik (II./2.), az érintett vadgazdálkodási egység száma: 702710 – Természetvédő Földtulajdonosi VT (forrás: http://www.vmi.szie.hu/adattar/pdf/korz_ff.pdf alapján)

1.7.5.Halgazdálkodási tervek

- A tervezési területen nincs halgazdálkodási (halászati/horgászati) egység (víztest).

1.7.6.Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

- A terület a Zagyva vízgyűjtő-tervezési alegységhez tartozik. A 2-10. (2009) Zagyva Vízgyűjtő-Gazdálkodási terv készült a területre. (forrás: http://vizeink.hu/files/konza_2-10_vegl_jh.pdf)

1.7.7.Egyéb tervek

- A tervezési területtel kapcsolatos egyéb tervek nem ismertek.

1.7.8.Jogerős engedélyek

- A Natura 2000 kijelöléskor egy időben történt Petőfibánya önálló község kialakítása Lőrinciből, illetve a belterülethez illeszkedő földrészleteken belterületbe vonás és építési telkek kialakítási eljárásai (Hegyalja utca).

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M=közepes, L=alacsony)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02	művelési mód változása	(M)	40	Bizonyos foltok szukcessziója elért a beerdősülés felé. Ezek ugyanakkor gyepterületeken/legelőn (művelési ág szerint) találhatóak, és a jövőben a terület erdőtervezésére adhat okot, ezáltal a cserjések és gyepek, mint a jelölő fajok (Janka-tarsóka, piros kígyószisz) élőhelyének rekonstrukciója részlegesen meghiúsulhat.
B01.02	beerdősítás/fásítás idegenhonos fajokkal	(M)	40	A közösségi jelentőségű növény- és állatfajokra egyaránt negatív hatású, hisz azok élőhelyeinek rovására létesülnének, ugyanakkor bizonyos esetekben (pl. fehér akác) inváziós veszélyek is fenyegetnek.
C01.04.01	bányászat külszíni fejtéssel	(L)	10	A tervezési területtől északra, azzal majdnem érintkezően anyagbánya művelési ágú egység (Apc 015/3 hrsz) esetleges újbóli hasznosítása (bányászat!) során a meglévő sztyepprét-cserjés mozaik sérülne.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	(M)	100	A területen jelenlévő fehér akác és bálványfa, valamint a selyemkóró további térnyerése veszélyes lehet mindkét jelölő élőhelytípusra.
J01.01	leégés	(M)	50	A szárazodó, melegedő klímában a gondatlan emberi magatartás kapcsán ezt a jelenleg is fennálló veszélyt az egyik fő jelenlegi és jövőbeni veszélyeztető tényezőnek ítéljük. A Janka-tarsóka virágzáskor (április) történő égetések a faj egyedszámát jelentősen le is csökkentették.
K02.01	fajösszetétel változás, szukcesszió	(M)	80	A fenntartó kezelések hiányában, a gyepek cserjésedésével épp a jelölő fajok állományai veszélyeztetettek. (pl. Janka-tarsóka)

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok / élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása / helyreállítása, lehetőségek szerinti fejlesztése:

- szubpannon sztyeppek (*6240)
- szubkontinentális peripannon cserjések (*40A0)
- Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*)

A Natura 2000 terület általános természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.
A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (Standard Data Form, SDF) találhatók.

3.1.1.Fő célkitűzések:

- A terület zömét kitevő hosszúlevelű árvalányhajas erdős-sztyepprétek (6240) fenntartása lehetőség szerint legeltetéssel (egyben a Janka-tarsóka, piros kígyószisz érdekében)
- A sztyeppcserjések (*40A0) állományainak megőrzése (részben a sárga gyapjasszövő érdekében is)

3.1.2.További célok:

- A löszgyepeket és árvalányhajas erdőspusztaréteket elborító töviskes cserjések (kökényes-galagonyás cserjések) nagyobb foltokban történő visszaszorítása, legeltethetővé tétele (elsősorban az Echium russicum, Thlaspi jankae fennmaradása, állományának fejlesztése érdekében)
- A töviskés cserjések visszaszorítása során kíméleti területeket, cserjés fiatalosokat, cserjés-gyepmozaikokat kell délies kitettségben meghagyni, létrehozni a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) állományainak megőrzése érdekében.
- A gyepterületek és cserjések majdani záródásának megakadályozása, a gyepek fenntartása extenzív legeltetéssel (juh, kecske)
- Az inváziós akáccal fertőzött területek rekonstrukciója
- A beerdősülő területeken a természetközeli, Natura 2000 feltételeknek is megfelelő erdőgazdálkodás megteremtése

3.2. Kezelési javaslatok

A természetvédelmi szempontból javasolt kezelések egységesebb átláthatósága érdekében ún. kezelési egységeket (KE) állapítottunk meg, melyeket hasonló jellegű élőhelyfoltok alkotnak. A kezelési

egységek lehatárolása nem követi az ingatlannyilvántartási határokat, mivel a valós és a tényleges területhasználat ettől jelentősen eltérhet.

A kezelési egységek lefedik a teljes tervezési területet, tartalmaznak jelölő és nem jelölő élőhelytípusokat egyaránt. Mivel a tervezési terület igen mozaikos (összesen 61 élőhelyfolt), így a kezelési egységekbe tartoznak olyan kisebb kiterjedésű élőhelyek is, melyeket a nagyobb egység részeként kell értelmezni (pl. sztyepprétek cserjésedő foltjai, stb.).

A kezelési egységeknél meghatározzuk azon intézkedéseket, melyek a jelölő élőhely és/vagy a faj megőrzése érdekében javaslunk, illetve az élőhelyfejlesztési, kutatás – monitorozási feladatokra, lehetőségekre is kitérünk.

A kezelési javaslatoknál élesen el kell választani a fenntartó gazdálkodáshoz köthető, fenntartási javaslatokat, illetve a fejlesztési (pl. élőhelyfejlesztési) feladatokat. A fenntartó kezeléseknél már jogszabályokkal meghatározott érvényes szabályozási rendszerek is működnek (pl. a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet).

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”
Az itt megfogalmazott előírások célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a jövőben kívánatos gazdálkodásra. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírások a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási rendeleteken keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé.

A kezelési egységek és a hozzájuk rendelet kezelési javaslatok meghatározásánál tekintetbe vettük a jelölő értékek megőrzését szolgáló egyéb területrészeket és szempontokat is (pl. a fajok élőhelyével szomszédos, csatlakozó területrészeket, az egyes állományok közti összeköttetést biztosító folyosókat, közösségi jelentőségű faj számára alkalmas élőhelyek védelmét, fejlesztési lehetőségét, az élőhelyek esetében a potenciálisan jelölő élőhellyé alakítható fejlesztési területeket).

3.2.1.Élőhelyek kezelése

<u>KE-1 kezelési egység: erdőtervezett idegenhonos faállományok</u>

(1) Rövid jellemzés, értékelés:

A tervezési terület kb. 10 %-át kitevő gazdálkodási egység. A korábbi sztyeprét elakácosodott, majd ezt a részt erdőterületbe vonták. A két akácos folt erdőtervi jele Petőfibánya 7A és 7G, együttes területük kb. 2,5 ha. Mivel ezek nem idős, már többször letermelt állományok, alattuk az egykori sztyepréti fajkészlet nyomokban előfordulhat.

(2) Érintettség vizsgálata:

- élőhelyek: Á-NÉR kód: nem őshonos fafajok spontán állományai (S6); / Natura 2000 kód: -
- érintett közösségi jelentőségű faj(ok): -
- érintett földrészlet(ek): Petőfibánya 019/3a (részben) és 019/3b

(3) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhely területének csökkenésével jár (vonalas létesítmények – pl. új utak – kialakítása, beépítés) nem javasolt.

(4) Gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok:

- Mesterséges felújítás, illetve kiegészítés esetén géppel csak részleges talajelőkészítés végezhető. (E48)
- Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítést és a tuskózást kerülni kell. (E49)
- A vágásterületen történő égetés tilos. (E50)
- Felújítás csak táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal történhet. (E51)
- Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során hangsúlyt kell fektetni a természetes cserje- és lágyszárú szint kíméletére, valamint a talajtakaró megóvására. (E62)

Vadgazdálkodással kapcsolatos kezelési javaslatok:

- A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos (VA03).

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az élőhely-rekonstrukcióra és élőhelyfejlesztésre vonatkozó elképzeléseinket a kezelési és fenntartási részben jellemeztük. az erdészeti nomenklatúra alapján az akácos erdőrészletek átalakítása („szerkezet-átalakítás”) honos fafajú állományokká élőhely-rekonstrukciónak tekinthető. A tervezési területen található erdőtagok kis kiterjedése és a rendezetlen gazdálkodási viszony a rekonstrukciós tervek megvalósítása ellen hathat.

(6) A kezelési, fenntartási javaslatok indoklása:

A nem őshonos, sőt agresszíven terjedő akác térnyerése semmiképpen nem kívánatos a Natura 2000 területeken (veszélyeztetik a jelölés alapjául szolgáló élőhelyeket és jelölő növényfajokat). Az erdőtervezés korábban már megtörtént, ezeket a szempontokat nem vette figyelembe így jelenleg az a fő célunk, hogy hosszú távon az idegenhonos, inváziós állományok átalakítása, cseréje megtörténjen. Kezelési javaslataink mind ezt szorgalmazzák.

3.Kezelési feladatok meghatározása

KE-2 kezelési egység: sztyepprétek, eltérő mértékben cserjésedett és elakácosodott állományrészekkel

(1) Rövid jellemzés:

A terület természetvédelmi szempontból legértékesebb és egyben legkiterjedtebb kezelési egysége (15,5 hektár). Az élőhelyek túlnyomó részét pusztafüves lejtősztyepp alkotja, melyben meghatározó a hosszúlevelű árvalányhaj (*Stipa tirsa*), a bozontos árvalányhaj (*Stipa dasyphylla*) és a barázdált csenkesz (*Festuca rupicola*). Kisebb csoportokban, foltokban előfordul az élesmosófű (*Chrysopogon gryllus*), jelentős állományokat alkot a szarvaskocsord (*Peucedanum cervaria*). Felső részén közepes mértékű cserjésedés jellemző (kökény, vadrózsa), előfordulnak zártabb foltok is (galagonya, mezei szil). Változatos megjelenésű és fajösszetételű élőhelyek, a közösségi jelentőségű és védett növény- és állatfajok fő előfordulási helyeinek tekinthetők. Felső részén egykori kisebb méretű anyagnyerőhelyek találhatóak, ezekben csapadékosabb időben a síkvidékekre jellemző iszapnövényzet is meghonosodik. A kezelési egység jelentős részén jellemző az akác rendkívül erőteljes térhódítása.

(2) Érintettség vizsgálata:

- élőhelyek: Á-NÉR kód: köves talajú lejtősztyeppek (H3a); löszgyepek, kötött talajú sztyepprétek (H5a); galagonyás-kökényes-borókás cserjések (P2b);); nem őshonos fafajok spontán állományai (S6) / Natura 2000 kód: 6240 – szubpannon sztyeppék; 40A0 – szubkontinentális peripannon cserjések;
- érintett közösségi jelentőségű faj(ok): Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*), piros kígyószisz (*Echium maculatuum*), sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*),
- érintett földrészlet(ek): Petőfibánya 010, 011, 012, 019/3 (részben)

(3) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhely területének csökkenésével jár (vonalas létesítmények – pl . új utak – kialakítása, beépítés) nem javasolt.

(4) Gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok:

A gyepterületek esetén kötelezően betartandó előírásokat a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet állapítja meg. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a kezelés hiánya miatt a Mezőgazdasági Parcella-azonosító Rendszerben (MePAR; www.mepar.hu) az érintett fizikai blokk jelenleg nem támogatható Natura 2000 szempontjából.

- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás. (GY19)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell. (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29)

3.Kezelési feladatok meghatározása

- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező. (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell. (GY31)
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY44)
- A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges. (GY45)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható. (GY57)
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68)
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása. (GY79)
- Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos. (GY115)

  Vadgazdálkodással kapcsolatos kezelési javaslatok:
  - A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos (VA03).

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén az élőhelyek állapotának javítását szolgáló intézkedések (gyepek cserjésedésének megakadályozása, visszaszorítása, inváziós fajok elleni védelem) a gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok részét képezik.
Az agresszív inváziós növényfajok (akác) ellen akár vegyszeres úton is védekezni kell, illetve a rekonstrukció során a mechanikai eltávolítást vegyszerezés kell, megelőzze. (Ennek injektálásos technológiája ismert)
Az élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés során kitüntetett figyelemmel kell lenni a kezelési egységben zárványként jelentkező kis bányagödrök környezetének fenntartására, a gödrök cserjésedését meg kell akadályozni, szegélyükön ugyanakkor a bokrok fenntartandók.

(6) A kezelési, fenntartási javaslatok indoklása:

A hegylábi gyepterületek a Mátra peremének teljes területén igen veszélyeztetettek, lévén a fenntartó művelés hiányában erősen cserjésednek, erdősülnek, így a tervezési területen a jelenlegi hiányzó fenntartó kezelés (legeltetés kis kérődzőkkel) és kaszálás a Natura 2000 célkitűzéseket, valamint a jelölő növényfajok (Janka-tarsóka, piros kígyószisz,) állományainak fenntartását szolgálná. A javasolt kezelési előírások a hatékonyabb gyepfenntartás technológiáját ismertetik.
A cserjés, átmeneti élőhelyekre szükség van, ezért nem cél a kökényes – galagonyás cserjések teljes felszámolása a területen. Ezek mozaikos megtartása, kialakítása fontos természetvédelmi cél, hisz élőhelyei számos védett fajnak, mint pl. a kökényben is fejlődő tükrös díszbogár (*Capnodis tenebri-*

onis), vagy a kökényt fogyasztó Natura 2000 jelölő sárga gyapjaszövő (*Eriogaster catax*), ezért ebben az egységben délies kitettségben célszerű/fontos a kökényes állományok területének 5-10 %- os visszahagyása.
Az akác térhódításával képes teljesen átalakítani az elözönlött élőhelyet, így visszaszorítása a jelölő fajok érdekében elengedhetetlen.
Az egykori bányagödrök csapadékosabb időjárás esetén megtelnek vízzel, így itt nem csak a sztyepprétek flóráját színező iszapnövényzet jelenhet meg, de akár a szintén jelölő dunai tarajosgőte (*Triturus dobrogicus*) is felkeresheti szaporodás céljából.

KE-3 kezelési egység: degradált gyepterületek

(1) Rövid jellemzés:

A tervezési terület déli és nyugati szegélyén található ez a kezelési egység. Annyiban hasonlatos a KE-2 egységhez, miszerint alapvetően gyepterületről van szó, ugyanakkor természetessége lényegesen kisebb mértékű. Déli részei felülvetettek, korábban szántották is, a belterület közelségében egyenetlen talajfelszínek is megfigyelhetők (egykori illegális szemetelés „emlékei").

(2) Érintettség vizsgálata:

- élőhelyek: Á-NÉR kód: jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); hagyományos fajtájú extenzíven művelt gyümölcsösök (P7) nem őshonos facsoportok, erdősávok és fasorok (S7) / Natura 2000 kód: –
- érintett közösségi jelentőségű faj(ok): -
- érintett földrészlet(ek): Petőfibánya 010, 011, 012, 019/3 (részben)

(3) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhely területének csökkenésével jár (vonalas létesítmények – pl . új utak – kialakítása, beépítés) nem javasolt.

(4) Gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok:

A gyepterületek esetén kötelezően betartandó előírásokat a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet állapítja meg. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a kezelés hiánya miatt a Mezőgazdasági Parcella-azonosító Rendszerben (MePAR; www.mepar.hu) az érintett fizikai blokk jelenleg nem támogatható Natura 2000 szempontjából.

- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás. (GY19)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell. (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges. (GY29)

3.Kezelési feladatok meghatározása

- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező. (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell. (GY31)
- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY44)
- A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges. (GY45)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható. (GY57)
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68)
- Legeltethető állatfaj: kecske (GY69)
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár) (GY70)

Vadgazdálkodással kapcsolatos kezelési javaslatok:

- A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos (VA03).

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén az élőhelyek állapotának javítását szolgáló intézkedések (gyepek cserjésedésének megakadályozása, visszaszorítása, inváziós fajok elleni védelem) a gazdálkodási jellegű kezelési, fenntartási javaslatok részét képezik.
Az agresszív inváziós növényfajok (akác) ellen akár vegyszeres úton is védekezni kell, illetve a rekonstrukció során a mechanikai eltávolítást vegyszerezés kell, megelőzze. (Ennek injektálásos technológiája ismert)
A kezelési egység déli területén kiskertes rész található, mely cserjésedik, inváziós fajok jelentek meg benne. A gyümölcsfák mindegyike kíméletet érdemel, az egyéb fás növényzet eltávolítása pedig kívánatos.

(6) A kezelési, fenntartási javaslatok indoklása:

Ez a kezelési egység az előzővel ellentétben alacsonyabb természetességű, a jelölő fajok alapvetően nem itt kumulálódnak, ugyanakkor egyfajta pufferként szolgálhatnak a hegytető értékes sztyepprétjei és a közeli belterület között. A belterület felől érkező hatások (pl. égetés, taposás, szemetelés) is hatványozottabban jelentkeznek ezen a kezelési egységben. A kezelési egység az előbbitől intenzívebben kezelhető (pl. magasabb állatlétszámmal) hisz a talaj érzékenysége jóval csekélyebb (kisebb erózióveszély).

3.2.2.Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1 pontjánál, az egyes kezelési egységek (KE) részletes leírásánál adtuk meg.

3.2.3.Fajvédelmi intézkedések

Valószínűleg az időszakos leégések és az akác térhódítása következtében erősen csökkent a jelölő fajok állománya, így a környező területekről származó terméssel indokolt lehet kontrollált körülmények között végzett magvetés a jelölő fajok (Janka-tarsóka, piros kigyószisz) állományának védelme érdekében.

3.2.4.Kutatás, monitorozás

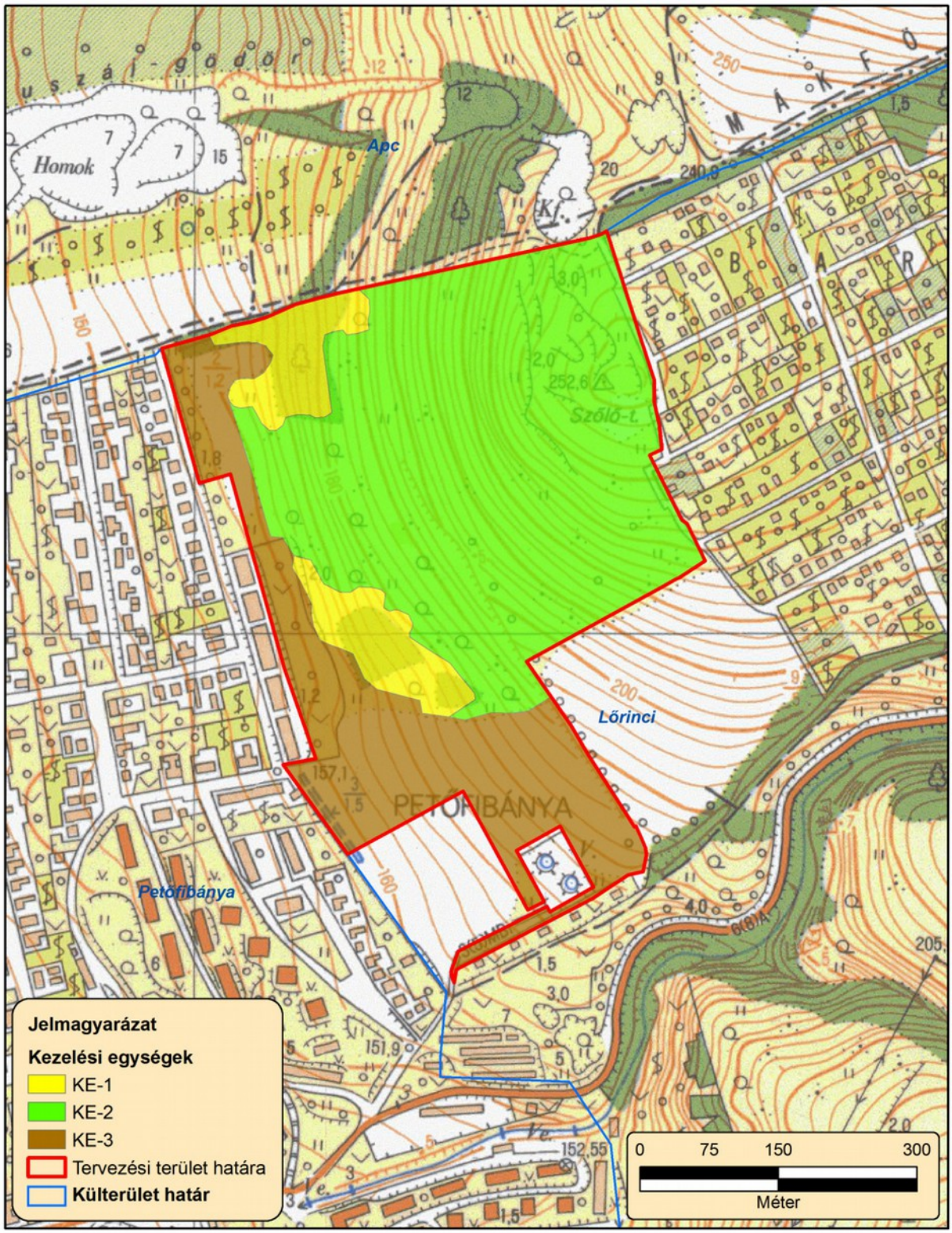
A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer keretében (http://www.termeszetvedelem.hu/nbmr) a területen monitorozás nem folyik.
A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozandó felmérési, kutatási vizsgálat folyt a területen. A tervezés alapját képező aktualizált élőhelytérkép 2013-ban készült el, melynek keretében néhány további védett növényfaj részleges ponttérképezése is megtörtént.

Jövőbeni lehetőségek:

- Jelenleg kevés adatunk van a gerinctelenek több csoportjáról, így érdekes lehet faunisztikai és természetvédelmi szempontból a pók-, futóbogár- és egyenesszárnyú fauna is, ezek kutatását fontos feladatnak tekintjük.

3.2.5.Mellékletek

A kezelési egységek lehatárolását mutató térkép:

3.Kezelési feladatok meghatározása

A kezelési egységek összefoglaló táblázata (megj. a csillaggal (*) jelölt hrsz-ek és erdőrészletek csak részben érintik a lehatárolt kezelési egységet):

Kezelési egység kódja	**Kezelési egység megnevezése**	**Területe (ha)**	**Érintett hrsz-ek**	**Érintett erdőrészletek**
KE-1	Erdőtervezett idegenhonos faállományok	2,6	0193a* és 019/3b	Petőfibánya 7A, 7G
KE-2	Sztyepprétek, eltérő mértékben cserjésedett és elakácosodott állományrészekkel	15,6	010, 011, 012, 019/3a*	-
KE-3	Degradált gyepterületek	7,2	019/3a*	-

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1.Agrártámogatások

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott minden hasznosított mezőgazdasági terület jogosult az egységes területalapú támogatásra. A hasznosított mezőgazdasági terület hazánkban a művelt szántó és gyepterületekre vonatkozik, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. Az egységes területalapú támogatás (Single Area Payment Scheme – SAPS) feltétele a terület művelésben tartása, valamint a „kölcsönös megfeleltetés” (KM) rendszerének betartása.

A gazdálkodó által az összes bejelentett területet helyes mezőgazdasági és környezeti állapotban kell tartani. A helyes mezőgazdasági és környezeti állapot előírásainak teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, illetve helyszíni ellenőrzés során végzi.

Az Uniós csatlakozást követően hazánk támogatási rendszere a többi tagállaméhoz harmonizáltan alakult ki. Ez vonatkozik az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekre is. Az alábbiakban az egységes területalapú támogatáson (23/2013. (IV.09.) VM rendelet) felül a mező- és erdőgazdálkodás során igénybe vehető kompenzációs jellegű kifizetéseket, illetve a környezet- és természetvédelmi célú mező- és erdőgazdálkodási támogatásokat soroljuk fel.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékeként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések:

- Tekintettel arra, hogy a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a gyepterületekre vonatkozóan, a 128/2007. (X.31.) FVM rendelet alapján a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe, melynek értéke jelenleg 38 EUR/ha évente. A Natura 2000 gyepekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást.
- Ehhez hasonlóan, a Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezése céljából a 41/2012 (IV. 27.) VM rendelet alap-

ján a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, mely az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente 40-230 EUR/ha lehet.

Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető mező- és erdőgazdálkodási támogatások:

- Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok közül az ország egész területén (a támogatható területeken) igénybe vehető horizontális szántóföldi, gyepgazdálkodási és ültetvény célprogramok érhetők el a 61/2009. (V.14.) FVM rendelet jelenleg hatályos rendelkezései alapján.
- Az erdőterületekre vonatkozóan az erdő-környezetvédelmi célprogramok kifizetései vehetők igénybe a 124/2009. (IX.24.) FVM rendelet alapján.
- Kedvezőtlen Adottságú Területek támogatása (25/2007. (IV.17.) FVM rendelet). Ez az intézkedés támogatási lehetőséget biztosít a kedvezőtlen természeti adottságokkal rendelkező területeken gazdálkodók részére az 1257/1999/EK tanácsi rendeletének 19-20. cikkelyei alapján. A kedvezőtlen adottságú területek (KAT) támogatásának célja a fenti rendelet 19. cikkében, valamint 20. cikkében meghatározott, a gazdálkodás eredményességét kedvezőtlenül befolyásoló gazdasági, társadalmi és természeti tényezők hatásainak részbeni kompenzációja. A KAT támogatás a Natura 2000 támogatással együtt igényelhető.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások:

- A 33/2008. (III.27.) FVM rendelet alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

A fenntartási tervek szerepe a jelenlegi támogatási rendszerben nem elhanyagolható. Egyes vidékfejlesztési támogatások a Natura 2000 területekre vonatkozóan a fenntartási tervekhez kötötték a támogatási részvételt. A mezőgazdasági földterület első erdősítése jogcím, valamint az agrár-erdészeti rendszerek jogcím, melyek művelési ág váltással járó támogatások, csak abban az esetben engedélyezik Natura 2000 területen a támogatás igénylését, ha az a fenntartási tervvel összhangban van. A fenntartási tervek ilyen módú alkalmazása biztosítja azt, hogy az Uniós pénzek megfelelően hasznosulnak, nem hatnak egymás ellen, valamint kiküszöbölik azt, hogy az Natura 2000 területeken esetlegesen éppen Uniós forrásból történhessen károsodás.

A tervezési területen – a földhasznosítás szempontjából – gondot jelent egyes ingatlanok földhivatali besorolása nem egyezik a valós területhasználattal (pl. beerdősült, beakácosodott legelők).

3.3.2.Pályázatok

A Natura 2000 pályázati lehetőségek igen heterogén forrásból meríthetnek, de egységesen elérhető pályázati rekonstrukciós, fejlesztési források nem állnak rendelkezésre. Az Európai Uniós pályázatok nagy pályázati és pályázat-menedzseri tapasztalatot igényelnek, így elsősorban gazdasági társaságok, állami kezelőszervezetek számára javasoltak. A terület kicsiny mérete sem teszi lehetővé egy komolyabb Európai Uniós támogatási összeg megcélozását.
A tervezési terület vonatkozásában speciális közösségi jelentőségű élőhelyekkel és fajokkal kapcsolatos természetvédelmi pályázat nem tervezett.

3.3.3.Egyéb

A fent listázott tervezési keretéken és lehetőségeken túl egyéb javaslat nem fogalmazható meg.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1.Felhasznált kommunikációs eszközök

A tervezési folyamat során a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság honlapján folyamatosan frissülő tematikus aloldalt alakítottunk ki, ahol a területekkel kapcsolatos alapinformációk mellett a (véleményezhető) egyeztetési tervdokumentációt is elérhetővé tettük pdf formátumban: (http://bnpi.hu/hir/natura-2000-fenntartasi-tervek-keszitese-a-bukki-nemzeti-park-igazgatosag-teruleten-1027.html)

Eszköz típus	Alkalmazott dokumentáció	Mutatók	Időpont
Érintettek levélben és/vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	BNPI Iktatórendszer (ügyiratszám), feladást igazoló szelvényről másolat, e-mail visszaigazoló tértivevény	üisz: 34-36/3/2013 17 levél kiküldése érintetteknek + e-mail (ismert címek esetén)	2013.11.05
Terepbejárás	Terepi jegyzőkönyv, résztvevők száma, fotódokumentáció	üisz: 34-36/3/2013 hitelesített jegyzőkönyv résztvevők száma: 12 fő (tulajdonos/földhasználó – 4 fő; hatóság – 5 fő; BNPI – 3 fő)	2013. 11.14
Fórum (összes érintett)	Jelenléti ív, emlékeztető, fotódokumentáció	FÓRUM után töltendő!	2014.06.05
Önkormányzati közzététel	Igazolás az önkormányzat részéről		
Honlap	Elérhetősége, adatfeltöltés dátuma	www.bnpi.hu/naturaterv	2013.07.05

3.4.2.A kommunikáció címzettjei

A kommunikáció címzettjei elsődlegesen a terület tulajdonosai, illetve kezelői voltak.

Célcsoport	Szervezetek, képviselet
Tulajdonosok	
Vadgazdálkodók	Természetvédő Földtulajdonosi VT
Önkormányzatok	Petőfibánya község önkormányzata
Hatóságok	nevesítve: • Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség, • Heves megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága • Heves Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság • Egri Járási Hivatal Járási Földhivatala

	• Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-Duna-Völgyi Kirendeltsége
Civil szervezetek, köztestületek	• Nemzeti Agrárkamara Heves megyei Igazgatósága • Közösen Apcért Egyesület • Zagyvaság Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület • Somlyó Szövetkezet
Helyi lakosság	Az érintett település lakosai

3.4.3.Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

FÓRUM után töltendő!

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

1.1. Környezeti adottságok

A tervezési terület a Nyugati-Mátraalja kistáj területén helyezkedik el. A tervezési terület a Kopaszhegy Zagyva völgyére néző Szőlő-tetőt foglalja magába.

1.1.1. Éghajlati adottságok

A terület éghajlata mérsékelten meleg, száraz. Az éves napfénytartam 1920 óra körül mozog, így a napsütéses órák száma az elvileg lehetséges mértéknek alig 44 %-a.
Az évi középhőmérséklet 9,5-10,0°C. A fagymentes időszak hossza kb. 180 nap (a délies lejtőkön 190 nap), az első fagyok október 20., az utolsók április 15. körül jelentkeznek. Az éves maximum hőmérsékletek sokéves átlaga 34°C, a minimumoké -17,0°C.
Az éves csapadékösszeg sokévi átlaga 560-600 mm, a tenyészidőszakban várható csapadék mennyisége 320-340 mm.
A hóval borított napok átlagos évi száma 30, a maximális hóvastagság 16 cm.
A leggyakoribb szélirány az ÉNy-i és a DK-i, az átlagos szélsebesség 2,0-2,5 m/sec.

1.1.2. Vízrajzi adottságok

A kistáj száraz, vízhiányos terület. Vízhiányát a Mátra magaslatairól érkező vízfolyások áradásai enyhítik. Vízjárása szélsőséges, a rendszertelen, időszakos áradásokat víztározók gyűjtik össze.

A kistájban a talajvíz általában 6 m mélyen található, összes mennyisége 50 l/s alatti. A talajvíz kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, kemény és szulfátszegény de a folyamatos áramlás, pótlódás miatt jó minőségű. A rétegvízkészletre ugyanez mondható el, számuk magas ugyanakkor vízhozamuk kevés.

A tervezési területen felszíni vízfolyás nem található, extrém száraz terület. A lezúduló csapadék (pl. nyári zivatarok időszakában) nagy mennyiségű iszapos hordalékot szállít lefelé a hegyről. A bányagödrökben időszakos kisvizek alakulhatnak ki, azonban gyorsan kiszáradnak.

1.1.3. Talajtani adottságok

A Nyugati-Mátraalja ezen szakaszán a barnaföldek jellemzőek (26%). Jórészt nyirokszerű anyagokon, harmadidőszaki vagy idősebb kőzeteken fejlődtek. Mechanikai összetételük agyagos vályog vagy agyag. Gyenge vízáteresztő-, erős víztartó képességük miatt kedvezőtlen vízgazdálkodású talajok. Jellemző a területen és az adott talajokon a szőlőkultúra súlypontos megjelenése. Jellemző a területen és az adott talajokon a szőlőkultúra súlypontos megjelenése. A tervezési területen több ponton „kopárokat” találunk, mely a korábbi művelések során erózióval alakultak ki.

1.2. Természeti adottságok

A területen 2013-ben élőhelytérképezésre került sor, az Általános Élőhelyosztályozási Rendszer /ÁNÉR/ kritériumrendszerét követve. Az egyes lehatárolt HD listában is szereplő élőhelyfoltokhoz természetességi / degradáltsági mutatókat is rendeltünk (TDO, 1-5 skála). Az élőhelytérképezés során pontos adatokhoz jutottunk az adott élőhelyfoltok méretéről, kiterjedéséről, természetességéről, mely tervezési alapot is biztosított a kezelési egységek (KE) meghatározásához, az azokon javasolt természetvédelmi kezelési javaslatok megfogalmazásához.

1.A tervezési terület alapállapot jellemzése

Élőhely neve	Kódja	Terület (ha)	Arány (%)	Natura 2000 élőhely
Köves talajú lejtősztyeppek	H3a	7,35	29,0	6240
Erdőssztyepprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok	H4	0,67	2,6	6210
Sztyeppcserjések	M6	0,06	0,2	40A0
Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	OC	5,65	22,3	
Taposott gyomnövényzet és ruderális iszapnövényzet	OG	0,07	0,3	
Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	P2b	0,59	2,3	40A0 (*)
Hagyományos fajtájú, extenzíven művelt gyümölcsösök	P7	0,94	3,7	
Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok	RA	0,01	0,0	
Nem őshonos fafajok spontán állományai	S6	0,52	2,0	
Nem őshonos fafajú facsoportok, erdősávok és fasorok	S7	9,21	36,3	
Kertvárosok, szabadidős létesítmények	U2	0,33	1,3	
összesen:		**25,38**	**100,0**	

1. táblázat: A tervezési területen előforduló élőhelyek kiterjedése (ha), aránya (%) és Natura 2000 élőhelyekkel való megfeleltethetősége (Á-NÉR 2011 alapján) [* – a kategória részben poligonok szintjén feleltethető meg az adott Natura 2000 élőhelykategóriával]

TDO	Magyarázat	Terület (ha)	Arány (%)
1	A természetes állapot teljesen leromlott, az eredeti vegetáció nem ismerhető fel, gyakorlatilag csak gyomok és jellegtelen fajok fordulnak elő	2,32	9,1
2	A természetes állapot erősen leromlott, az eredeti társulás csak nyomokban van meg, domináns elemei szórványosan, nem jellemző arányban fordulnak elő, tömegesek a gyomjellegű növények	15,97	62,9
3	A természetes állapot közepesen romlott le, az eredeti vegetáció elemei megfelelő arányban vannak jelen, de színező elemek alig fordulnak elő, jelentős a gyomok és a jellegtelen fajok aránya	1,88	7,4
4	Az állapot természetközeli, az emberi beavatkozás nem jelentős, a fajszám a társulásra jellemző maximum közelében van, a színező elemek aránya jelentős, a gyomok és jellegtelen fajok aránya nem jelentős	5,22	20,5
5	Az állapot természetes, illetve annak tekinthető, a színező elemek (zömük védett faj) aránya kiemelkedő, köztük reliktum jellegű ritkaságok is; gyomnak minősülő fajok alig	-	-

2. táblázat: A tervezési területen előforduló élőhelyek természetessége, degradáltsága (a kategória-rendszer Seregélyes 1995 alapján)

1.A tervezési terület alapállapot jellemzése

Natura 2000 élőhely megnevezése	Kódja	Minősítése	Területe / aránya (SDF 2012 alapján)	Területe / aránya (2013 felmérés alapján)
Szubkontinentális peripannon cserjések	40A0	C-CCC	0,76 ha / 3%	0,64 ha / 2,5%
Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik *(Festuco-Brometalia*)	6210	D (javasolt)	nem szerepel	0,09 ha / 0,3%
Szubpannon sztyeppék	6240	B-CBB	17,78 ha / 70%	17,3 ha / 68,2%

3. táblázat: A jelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok adatainak összevetése a 2012-es Natura 2000 adatbázis (SDF) illetve a 2013 felmérés alapján

1.2.1.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
40A0*	Szubkontinentális peripannon cserjések	C
6210	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik *(Festuco-Brometalia*)	D (javasolt)
6240*	Szubpannon sztyeppék	B

Szubkontinentális peripannon cserjések

Élőhely kódja:	40A0*
Élőhely előfordulásai a területen:	Általában kis kiterjedésben, elszórtan találhatóak a területen, főként a tetőn és a nyugatra néző lejtőn sztyepprétbe ágyazódva.
Élőhely területi aránya:	2,5% (a 2013. évi élőhelytérképezés alapján)
Élőhely kiterjedése a területen:	0,64 ha (a 2013. évi élőhelytérképezés alapján)

Élőhely jellemzése:

Az élőhely előfordulása nem igazán tipikus, hiszen az igazi erdőssztyepp cserjések jórészt hiányoznak a területről, csak fragmentálisan, kicsiny foltokban lehet például parlagi rózsa (*Rosa gallica*) és csepleszmeggy (*Cerasus fruticosa*) telepeivel találkozni. inkább a másodlagosan jelentkező száraz cserjéseket soroltuk ide, melyek árnyékolásukkal erdősztyepp fajoknak is otthont adhatnak.

Élőhely természetességi – degradáltsági értékelése:	Az élőhelyfoltok besorolása 2-es kategóriájú („erősen leromlott”) a Seregélyes-féle skálán.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Hazánkban az élőhely „eredeti változata” (M6) sérülékenyek és veszélyeztetettek. Jelen fajszegényebb típusa alapvetően nem veszélyeztetett, bár állományai általában nem nagy kiterjedésűek. A

	területen az állományok növekedését az ismétlődő tüzek megakadályozzák. Az állományok feletti záródás – pl. akác – viszont gyors leromlásukhoz vezethet. Ezen élőhelytípus a felmelegedő, szárazodó klímában is megtalálja életfeltételeit. Több védett állat- és növényfaj köthető e cserjésekhez.
Veszélyeztető tényezők:	A területen a legfőbb veszélyeztető tényező az égetés. A rendszeresen leégő cserjék általában gyökérről ki tudnak hajtani, így a tűz csak visszaveti fejlődésüket, sokkal fontosabb a fajkészletben történő negatív változás. Kiváltképp a tavaszi-nyári égetés okoz problémát. A területen a szukcesszió, és az akáccal történő záródás is fontos tényező. Veszélyeztető tényezők a hivatalos EU lista alapján (forrás: http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal) Az adott veszélyeztető tényezők besorolása hármas kategória-rendszerbe (H (high) – magas; M (medium) – közepes; L (low) alacsony): • A02 – művelési mód változása (L) • B01.02 – beerdősítás/fásítás idegenhonos fajokkal (L) • I01 – idegenhonos inváziós fajok jelenléte (M) • J01.01 – leégés (M)

Szubpannon sztyeppék

Élőhely kódja:	6240*
Élőhely előfordulásai a területen:	A felmérési terület nagy részét ez az élőhely típus alkotja.
Élőhely területi aránya:	68,2% (a 2013. évi élőhelytérképezés alapján)
Élőhely kiterjedése a területen:	17,3 ha (a 2013. évi élőhelytérképezés alapján)

Élőhely jellemzése:

Az élőhely túlnyomó részét pusztafüves lejtősztyepp alkotja, melyben meghatározó a barázdált csenkesz (*Festuca rupicola*) mellett a hosszúlevelű árvalányhaj (*Stipa tirsa*). Előfordul emellett tömegesen a kunkorgó- (*S. capillata*) és elszórva a bozontos árvalányhaj (*S. dasyphylla*). Rontottabb állományaiban a fenyérfű (*Botriochloa ischaemum*) jellemző, emellett sztyeppfajok is szerepelnek, mint a pusztai metény (*Vinca herbacea*), a jelölő Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*), a szarvaskocsord (*Peucedanum cervaria*), a bárányürök (*Artemisia pontica*) és a selymes peremizs (*Inula oculus-christi*).

Élőhely természetességi – degradáltsági értékelése:	Az élőhelyfoltok besorolása 2-es és 3-as kategóriájú a Seregélyes-féle skálán. A sorrend a dominancia viszonyokot is érzékelteti. A rendszeresen jelentkező bolygatás következtében monodomináns árvalányhajas foltok alakultak ki (*Stipa tirsa, S. capillata*). Az inváziós térhódítás jelentős a területen (akác).

1.A tervezési terület alapállapot jellemzése

Élőhely veszélyeztetettsége:	A település és a kiskertek közelsége miatt feltétlen veszélyeztetett az élőhely. Számos negatív hatás éri (érheti), mely az élőhelytípus eljellegtelenedéséhez vezethet. Az akác (Robinia pseudo-acacia) területnyerése jelentős volt az utóbbi évtizedben! A felmelegedő, szárazodó klíma a gyepstruktúra további változásához, rendszeresebb nyári tüzekhez vezethet.
Veszélyeztető tényezők:	Három jelentős veszélyeztető tényező emelhető ki. A terület rendszeresnek mondható leégése (leégetése), a már elakácosodott területek további terjeszkedése, illetve a nagyvadlétszám bioturbációs hatása. Veszélyeztető tényezők a hivatalos EU lista alapján (forrás: http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal) Az adott veszélyeztető tényezők besorolása hármas kategória-rendszerbe (H (high) – magas; M (medium) – közepes; L (low) alacsony): • A02 – művelési mód változása (M) • B01.02 – beerdősítás/fásítás idegenhonos fajokkal (M) • I01 – idegenhonos inváziós fajok jelenléte (M) • J01.01 – leégés (H)

1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

Irányelv melléklete	Faj név	Population (A-D)
II., IV.	piros kígyószisz *(Echium russicum*)	C
II., IV.	Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*)	C

piros kígyószisz (Echium russicum)

Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	A faj előfordulása a területen igen szórványosnak mondható. A felmérés évében nem is leltük egyedeit, ám ez természetes jelenség, a faj egyedszámai évről-évre erősen fluktuálnak a különböző lelőhelyeken. Termőhelyein a virágzó állapotig igen rapszódikusan jut el, melyet számos tényező befolyásol. Élőhelyei elsősorban a 6210 és a 6240 kóddal jelöltek.
Állománynagyság (jelöléskor):	50 tő
Állománynagyság (tervkészítéskor):	Bár a 2013-as adatfelmérés alapján nem találtuk egyedeit a tervezési területen, az egyes termőhelyeken erősen fluktuáló egyedszám miatt a Natura 2000 adatbázison szereplő adata továbbra is mérvadónak tekinthető.

Állomány változásának tendenciái és okai:	Az állomány változásának tendenciája nem adható meg.
Faj veszélyeztetettsége:	A faj kicsiny egyedszáma miatt közepesen veszélyeztetett a területen, bár a tervezési terület közvetlen közelében északi irányban ismert kis szubpopuláció, így az állomány fennmaradása biztosítottnak tűnik.
Veszélyeztető tényezők:	A faj számára alkalmas területen nem folyik gazdálkodás, az élőhelyéül szolgáló gyepterületen ugyanakkor jelentős fenyegetettséget jelent az inváziós növényfajok (legfőképp az akác) erőteljes térhódítása. A korábban bezárt kőbányák újra megindítása, terjeszkedése veszélyt jelenthet a környező szubpopulációkra, így áttételesen a tervezési területre is. Veszélyeztető tényezők a hivatalos EU lista alapján (forrás: http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal) Az adott veszélyeztető tényezők besorolása hármas kategória-rendszerbe (H (high) – magas; M (medium) – közepes; L (low) alacsony): • B01.02 – beerdősítás/fásítás idegenhonos fajokkal (L) • C01.04.01 – bányászat külszíni fejtéssel (L) • I01 – idegenhonos inváziós fajok jelenléte (M) • K02.01 – fajösszetétel változás, szukcesszió (H)

Janka-tarsóka (Thlaspi jankae)

Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	A faj előfordulása a területen a Szőlő-tető felső harmadára esik. Élőhelye részben átfed a közösségi jelentőségű, a tervezési területen jelölő piros kígyószisszel, valamint több egyéb védett növényfajjal (*Ranunculus illyricus*, *Phlomis tuberosa, Iris pumila*).
Állománynagyság (jelöléskor):	500 tő
Állománynagyság (tervkészítéskor):	2013-ban nem találtuk egyedeit, az állománynagyság bizonyosan kisebb, mint ami a Natura 2000 adatlapon szerepel.
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az Állományváltozás oka nem ismert. Az egyedszám csökkentését okozhatta a rendszeresen (évről-évre) a faj virágzási idejében történő leégés.

Faj veszélyeztetettsége:	A faj kis egyedszáma miatt veszélyeztetett a területen, bár a Natura 2000 terület szomszédságában valamivel jelentősebb egyedszámú állománya ismert. A terület kezelése révén állománya esetleg növelhető.
Veszélyeztető tényezők:	A faj számára alkalmas területen nem folyik gazdálkodás, az élőhelyéül szolgáló gyepterületen ugyanakkor jelentős fenyegetettséget jelent az inváziós növényfajok (legfőképp az akác) erőteljes térhódítása. A korábban bezárt kőbányák újra megindítása, terjeszkedése veszélyt jelenthet a környező szubpopulációkra, így áttételesen a tervezési területre is. A tavaszi tüzek feltétlen problémát jelentenek a faj számára. Veszélyeztető tényezők a hivatalos EU lista alapján (forrás: http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal) Az adott veszélyeztető tényezők besorolása hármas kategória-rendszerbe: (H (high) – magas; M (medium) – közepes; L (low) alacsony): • B01.02 – beerdősítás/fásítás idegenhonos fajokkal (L) • I01 – idegenhonos inváziós fajok jelenléte (M) • J01.01 – leégés (H) • K02.01 – fajösszetétel változás, szukcesszió (H)

1.2.3.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

A tervezési területen a Natura 2000 adatbázis (SDF) alapján közösségi jelentőségű, jelölő státuszú állatfaj nem fordul elő.

1.2.4.A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség (1-2 mondatban leírni miért fontos a területen)
tavaszi hérics	*Adonis vernalis*	-V: 5000Ft	Inkább mészkedvelő, sztyepprétek, löszgyepek, száraz felnyíló tölgyesek, mezsgyék fő élőhelyei. Jelenléte az élőhely még megfelelő voltára utal.
apró nőszirom	*Iris pumila*	V: 5000 Ft	Inkább mészkedvelő faj, sziklagyepek, bokorerdők faja. A tervezési területen stabil állománya fordul elő.
agár sisakoskosbor	*Orchis morio*	V: 10 000 Ft	Hegyi rétek, láprétek, homokpusztagyepek, sztyepprétek nem ritka faja. A tervezési terüetn kisebb sérülékeny állománya él.
selymes boglárka	*Ranunculus illyricus*	V: 5000 Ft	Sztyepprétek, bokorerdők nem ritka faja. a tervezési területen stabil állománya él.
bozontos árvalányhaj	*Stipa dasyphylla*	V: 10 000 Ft	Sziklagyepek, sztyepprétek, bokorerdők nem gyakori faja. A területen nagy foltokban állományalkotó.
hosszúlevelű árvalányhaj	*Stipa tirsa*	V: 5000 Ft	Sziklagyepek, sztyepprétek, bokorerdők, másodlagos gyepek nem ritka faja. A területen nagy foltokban állományalkotó.

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség (1-2 mondatban leírni miért fontos a területen)
imádkozósáska	*Mantis religiosa*	V: 5000 Ft	Hazánkban általánosan elterjedt, gyakori faj. A tervezési területen stabil állománya él.

1.3. Területhasználat

A tervezési terület (Petőfibányai Kopasz-hegy kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület; azonosító: HUBN20053) érintett földrészletei az alábbiak (a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet alapján):

Lőrinci 0315/2, 0317, 0318/6, 0318/7, 0318/8

Azóta a településrendezési okokból megváltozott a közigazgatási határ, ezzel az illető helyrajzi számok is (Petőfibánya település 1989-től önálló település). Ennek megfelelően az érintett ingatlanok a következő módon változtak:

Lőrinci 0315/2-ból Petőfibánya 019/3
Lőrinci 0318/6-ból Petőfibánya 012
Lőrinci 0318/7-ből Petőfibánya 011
Lőrinci 0318/8-ból Petőfibánya 010

Emellett belterületbe vonások is történtek a Natura 2000 kijelölésekkel közel egyidőben (Lőrinci 0315/2 – Petőfibánya 019/3), az érintett hrsz-ek a következők: Petőfibánya 400/1, 400/2, 400/3, 400/4, 400/5, 400/6, 400/7, 406/1, 406/2, 406/3.

1.3.1.Művelési ág szerinti megoszlás

A kataszteri nyilvántartás alapján a művelési ágak között egyértelműen dominál a legelő (összesen 85,6%). A kivett művelési ágban szereplő földrészletek egy része út (1,25%), másik része beépítetlen terület (7,05%). Található a területen (5,1%) erdő művelési ág is, ám megjegyezzük, az erdőtervezett terület mértéke ennél nagyobb.

Művelési ág	kiterjedés (ha)	Arány (%)
gyep (legelő)	21,75	85,6
erdő	1,3	5,1
kivett (út, beépítetlen)	2,35	9,3
összesen	25,4	100

1.3.2.Tulajdoni viszonyok

A tervezési területen egyértelműen dominál a magántulajdon (összesen 99,02%), mely a gyepterületeket, az erdőterületeket és a kivett művelésű beépítetlen területeket foglalja magában. Az elenyésző méretű kivett út (0,98%) a tulajdoni lap alapján, Lőrinci város önkormányzatának tulajdonában található.

Tulajdonosi csoport	kiterjedés (ha)	Arány (%)
magántulajdon	25,15	99,02
önkormányzati	0,24	0,98
össz.	25,40	100

1.3.3.Területhasználat és kezelés

A területen gyakorolt területhasználat megítélésében, figyelembe kell venni az adott területegység valós és tényleges művelési ágat, a területfelhasználást meghatározó terveket (vadgazdálkodással kapcsolatos vadászati terveket) valamint a mezőgazdasági területre (beleértve a Natura 2000 területekre) vonatkozó előírásokat.

Mezőgazdaság

A terület mezőgazdasági szempontból nem, vagy csak igen alacsonyan hasznosított. A 0230 hrsz-ú területrész egy nagyjából 1,2 ha területű szántó a kataszteri nyilvántartás szerint, ugyanakkor a terület felerészben idősödő parlag, másik részén már cserjés, akácos. A tervezési terület majdnem 92%-a legelő művelési ágú, de semmiféle mezőgazdasági tevékenység (állattartás) nem folyik a területen, melyen ugyanakkor természetben a gyepterület aránya maximum 70%. Területhasználat (legeltetés) hiányában váltakozó mértékben cserjésedik a tervezési terület jelentős része.

A terület tágabb környezetében a megtalálható a szántóföldi mezőgazdasági termelés, erdőtervezett erdők övezik és viszonylag közel van a település belterülete is (azzal közvetlenül érintkezik).

Erdőgazdálkodás

A tervezési terület a Heves Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságának illetékességi területén található és a Gyöngyössolymosi erdőtervezési körzetbe tartozik:
A tervezési területen üzemtervezett erdő található, igaz csupán két erdőrészlet, a Petőfibánya 7A és 7G erdőrészletek. A terület magántulajdonban van, erdőgazdálkodási tevékenység nem folyik a területen.
A tervezési területen a becserjésedett területek egy része erősen záródó szukcessziós állapotban van, több helyen az akác további térnyerése történt így előfordulhat, hogy változatlan kezelés (annak hiánya) mellett a terület újabb részét a következő erdőtervezési ciklusban beerdőtervezik.

Vadgazdálkodás, halászat, horgászat

A tervezési területen – méretéből is adódóan – egy vadgazdálkodási egység folytat gazdálkodási tevékenységet:

- 702710 kódszámon nyilvántartott Természetvédő Földtulajdonosi VT (3021 Lőrinci, Gábor Áron u. 19.)

A vadásztársaság 6929 ha területen gazdálkodik, a vadászterület érinti a Mátra legnyugatibb és legbélibb részeit, illetve lehúzódik a Zagyva-völgyére is egészen Hatvan városáig. Északi része tipikusan nagyvadas terület, ahol különböző mértékben jelen van a szarvas, az őz, a vaddisznó és a muflon is. A déli részein az őz és a vaddisznó mellett az apróvad (mezei nyúl, fácán) jelentősége is fontos.

A tervezési területen vadászati létesítmény (szóró, magasles) nem található.

Természetvédelmi szempontból a vaddisznó okozhat jelentősebb károkat azzal, hogy a gyepeket feltúrja, ezzel védett fajokat károsít, illetve elősegíti a terület gyomosodását. A belterület közelsége folytán jelentősebb vadkár nem mutatható ki.

A tervezési terület horgászati vízteret nem érint.

Vízgazdálkodás

A terület a 2-10. Zagyva vízgyűjtő-tervezési alegységhez tartozik. A konzultációs anyag 2009-ben elkészült. A terület adottságainál fogva vízgazdálkodási tevékenység nincs a területen.

Turizmus

A tervezési területen belterülethez közel fekszik, illetve hétvégi kertes zóna öleli körbe („Barackos" területegység). A turizmus nem jelentkezik a területen, turista út nem halad át rajta.

Ipar

A tervezési területen jelenleg nincs hatása az ipari termelésnek. Korábban a bányászat volt meghatározó a tervezési területtől északra fekvő részeken.

Infrasrtuktúra

A tervezési területre Petőfibánya községből lehet leginkább eljutni, kizárólag gyalogosan. Aszfaltozott, vagy murvával erősített út nem vezet a területre, a korábban létesített – anyagszállítást szolgáló – utak nem járhatóak. Csupán egyetlen földút vezet a tervezési terület felső harmadába, mely vadgazdálkodási és erdőgazdálkodási funkciókat lát el, ez pedig az Apcot Rózsaszentmártonnal összekötő alsórendű közútról indul. A területen futó dűlőút nem a kataszteri térképen jelölt vonalon fut, így a gyepterület gazdálkodói ennek fenntartásában nem érdekeltek (támogatási rendszereknél ezt a területegységet kiveszik és átsorolják „nem támogatható" kategóriába).

2. Felhasznált irodalom

Mester Zsolt (1995): Természetismereti terepgyakorlat. Somlyó - Nagy-hársas, Szuha-szöglet. Segédanyag társulástani, rendszertani, természetvédelmi terepgyakorlathoz. Hatvan
Marosi Sándor – Somogyi Sándor (szerk.,1990): Magyarország kistájainak katasztere I-II. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest.
Dövényi Zoltán (szerk., 2010): Magyarország kistájainak katasztere, Második, átdolgozott és bővített kiadás, Budapest: MTA Földrajztudományi Kutatóintézet.

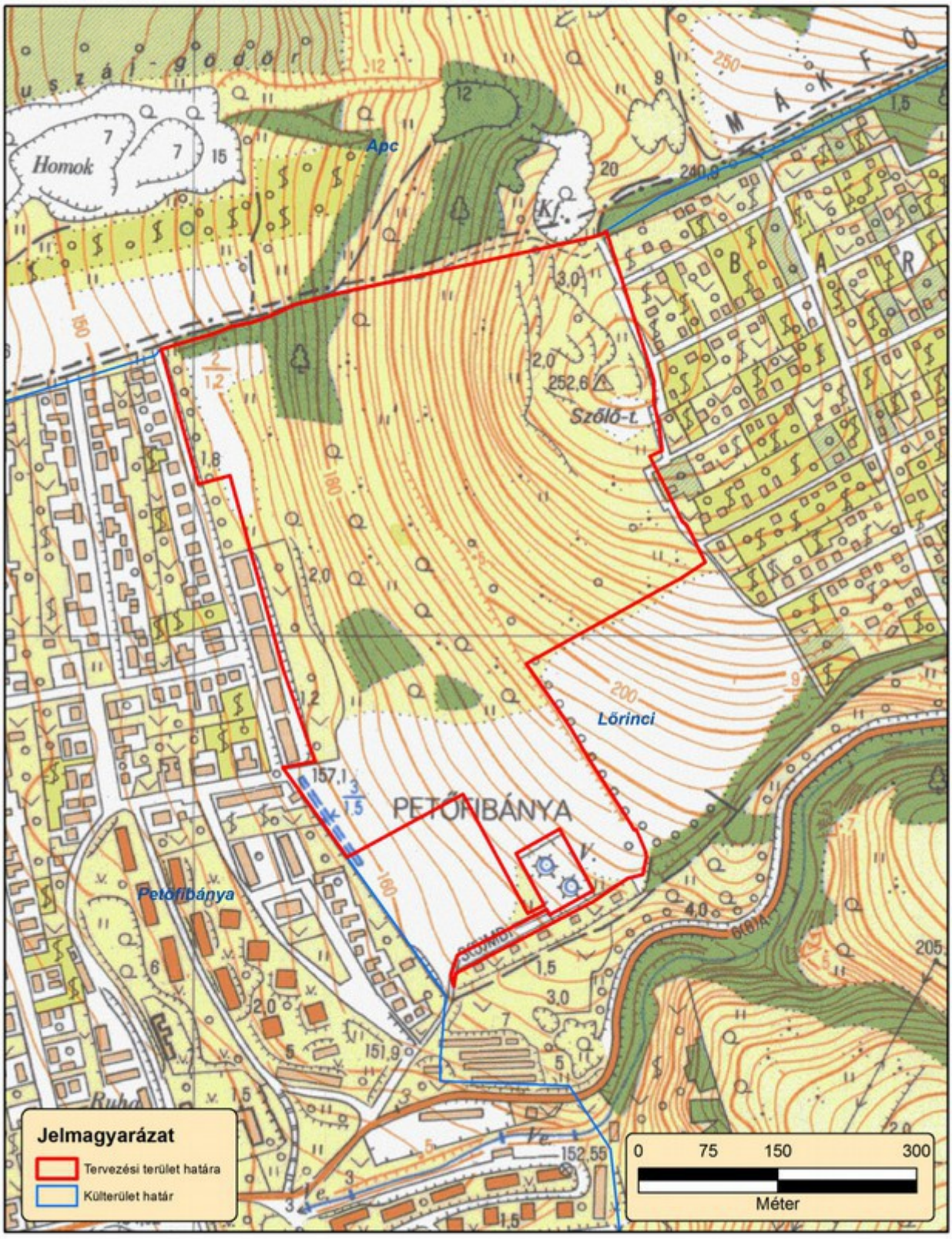
Világháló helyek:

- http://www.vmi.szie.hu/adattar/pdf/korz_ff.pdf
- http://vizeink.hu/files/konza_2-10_vegl_jh.pdf
- http://huntingpress.eu/okos_terkep/minisite/551320

3. Térképek

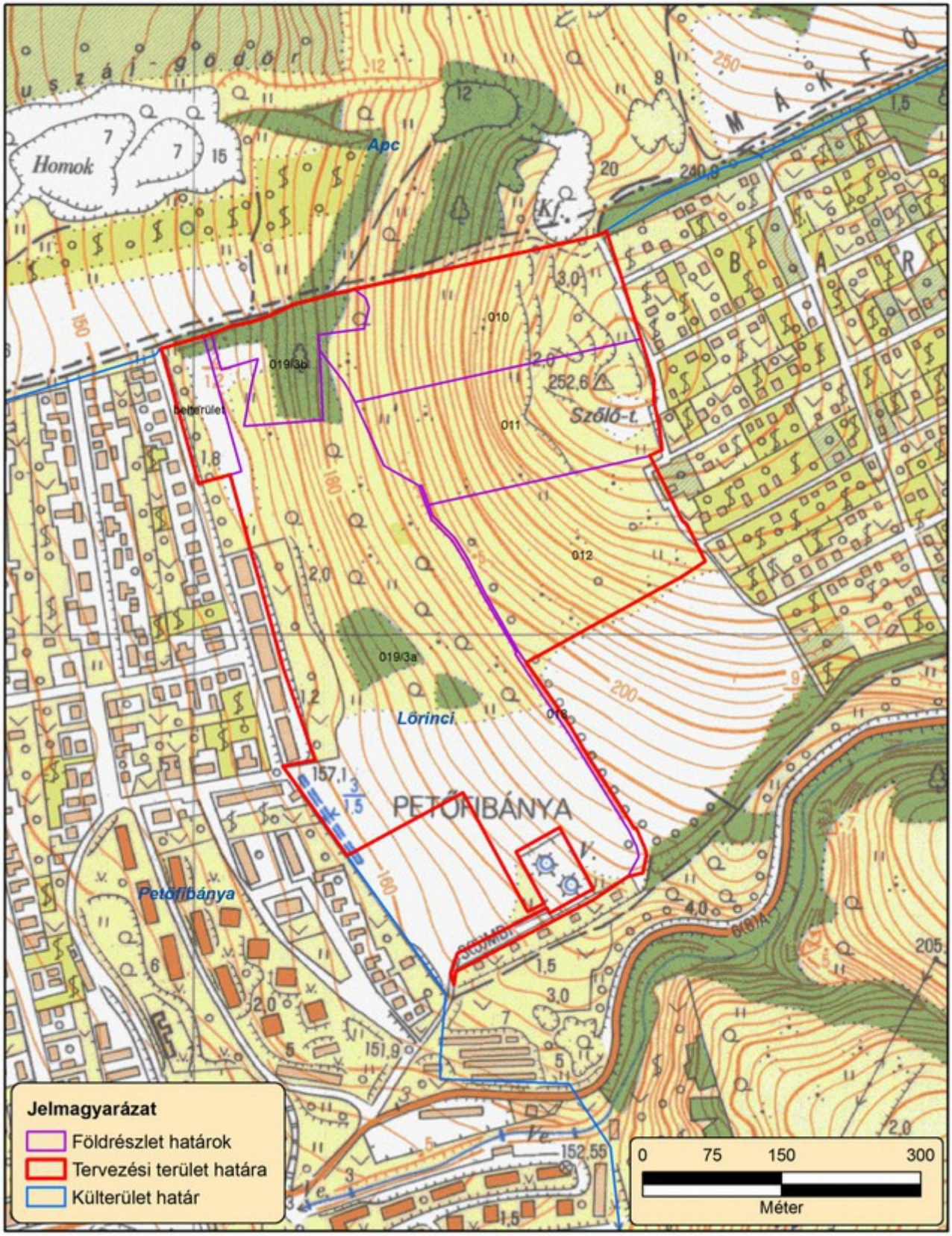
- 1) A tervezési terület áttekintő térképe
- 2) A tervezési terület ingatlannyilvánítási térképe
- 3) A tervezési terület művelési ág megosztási térképe
- 4) A tervezési terület erdészeti térképe
- 5) Az országos ökológiai hálózat térképe
- 6) A tervezési terület élőhelytérképe
- 7) A tervezési terület közösségi jelentőségű (Natura) élőhelytérképe
- 8) Közösségi jelentőségű növényfajok térképe I. (leánykökjörcsin)
- 9) Közösségi jelentőségű növényfajok térképe II. (Janka-tarsóka)

3.Térképek

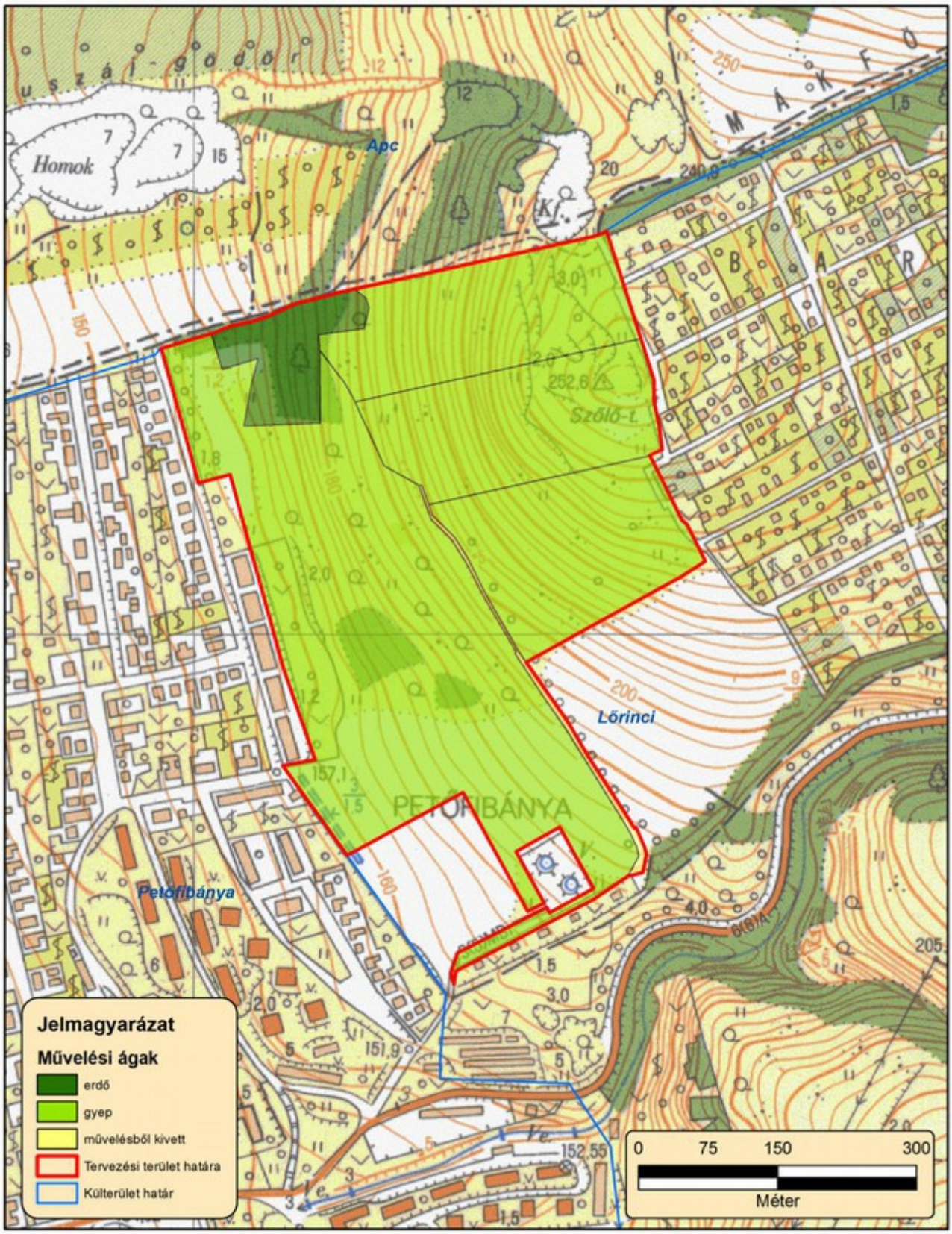
1. ábra: A tervezési terület áttekintő térképe

3.Térképek

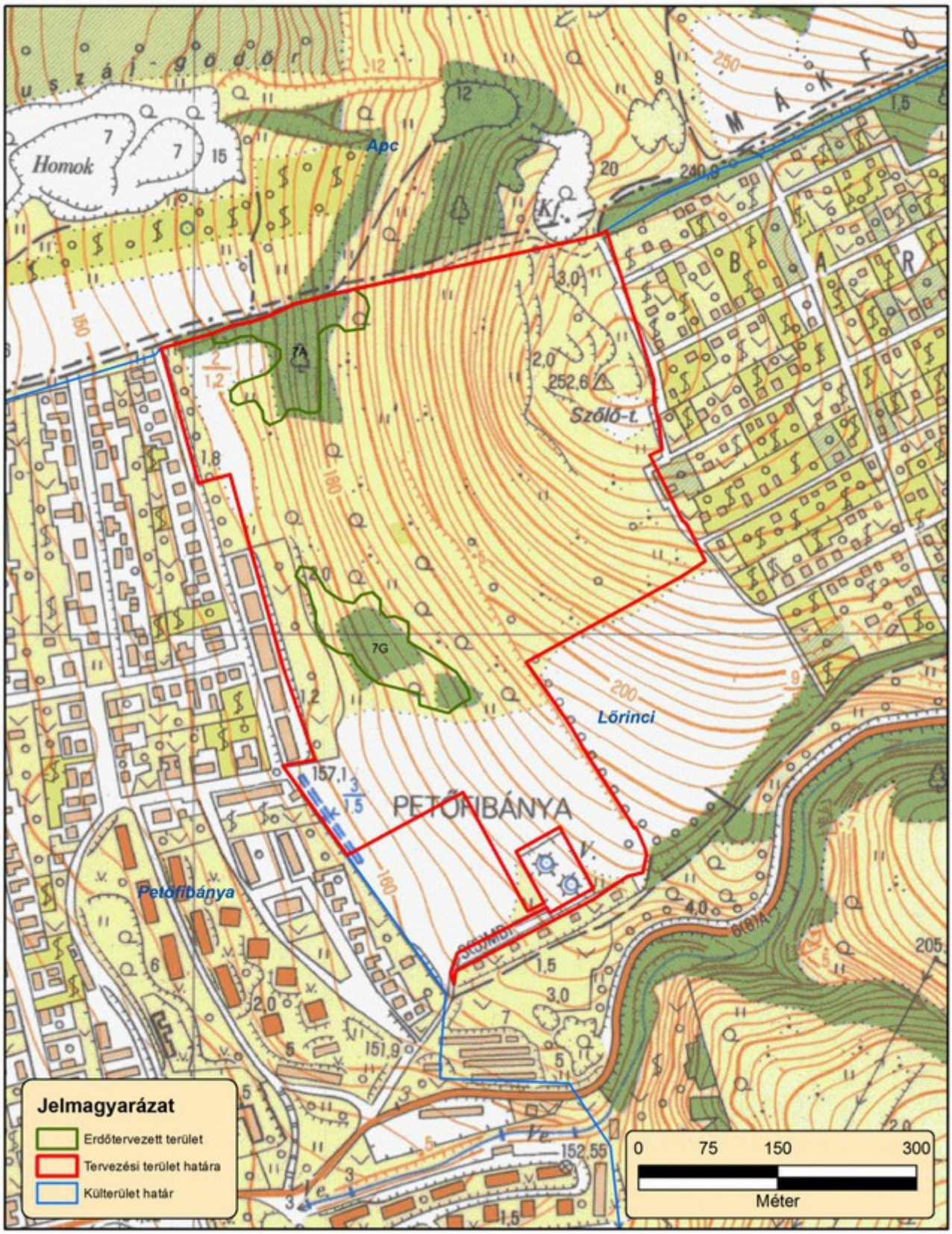
2. ábra: A tervezési terület ingatlannyilvánítási térképe

3.Térképek

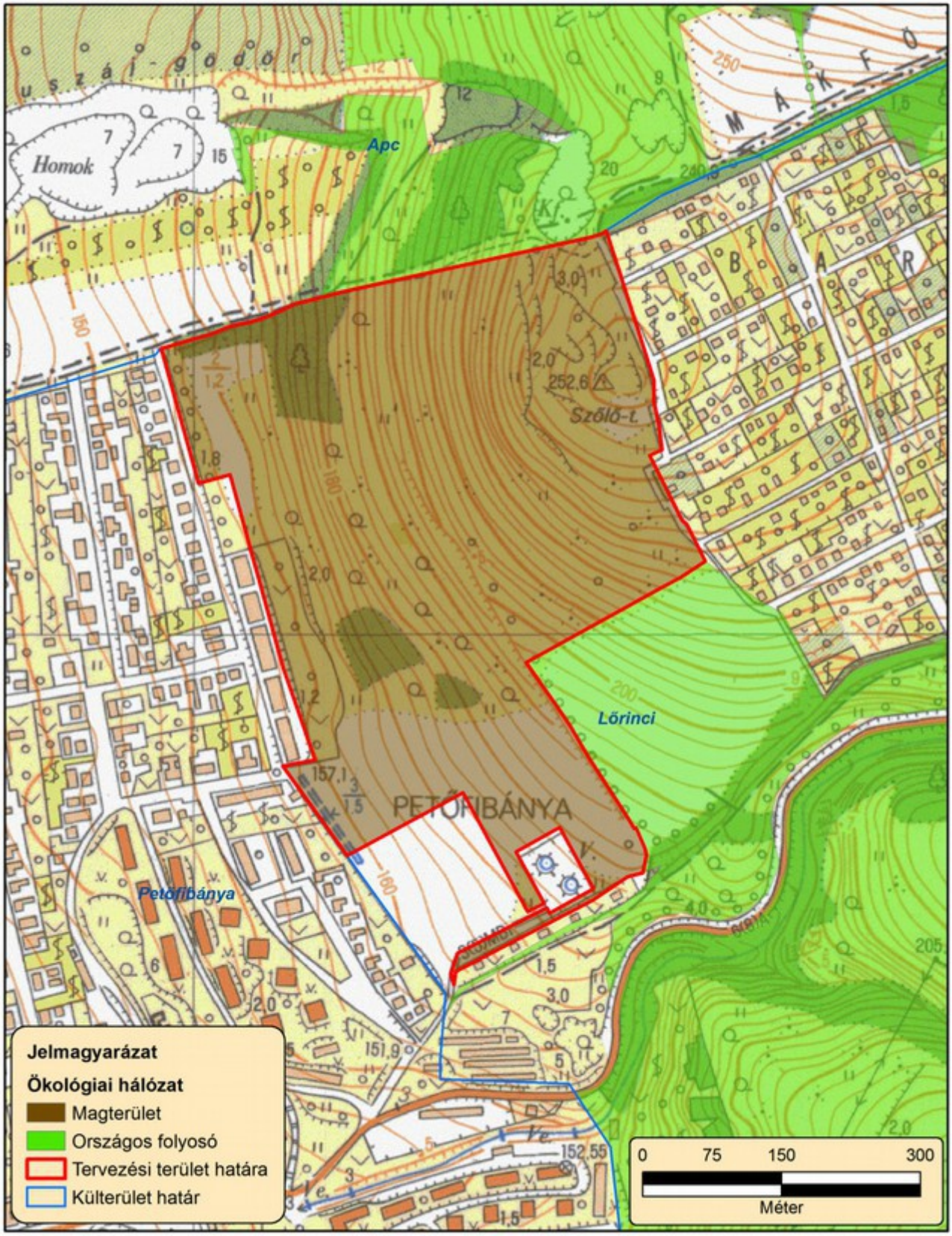
3. ábra: A tervezési terület művelési ág megosztási térképe

3.Térképek

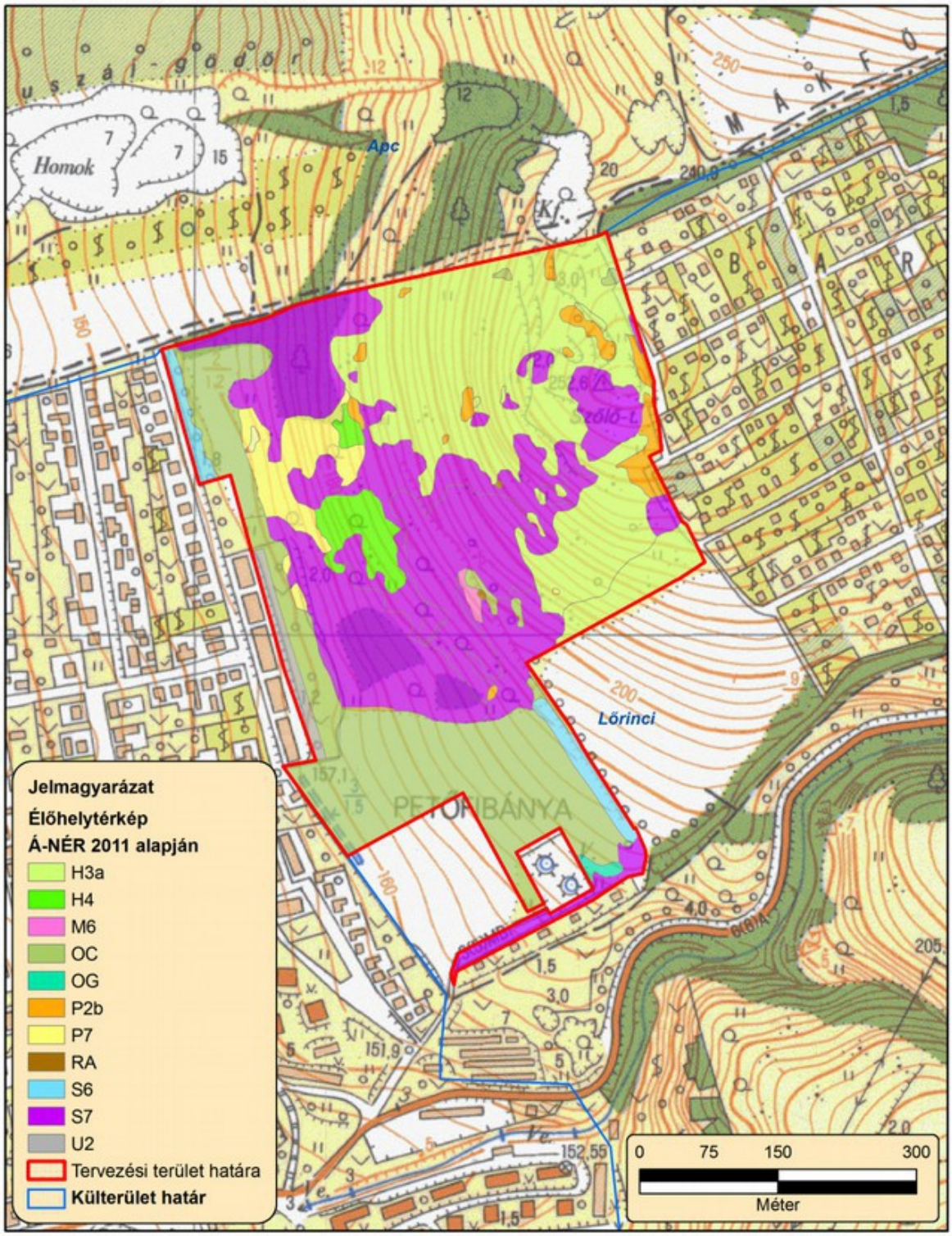
4. ábra: A tervezési terület erdészeti térképe

3.Térképek

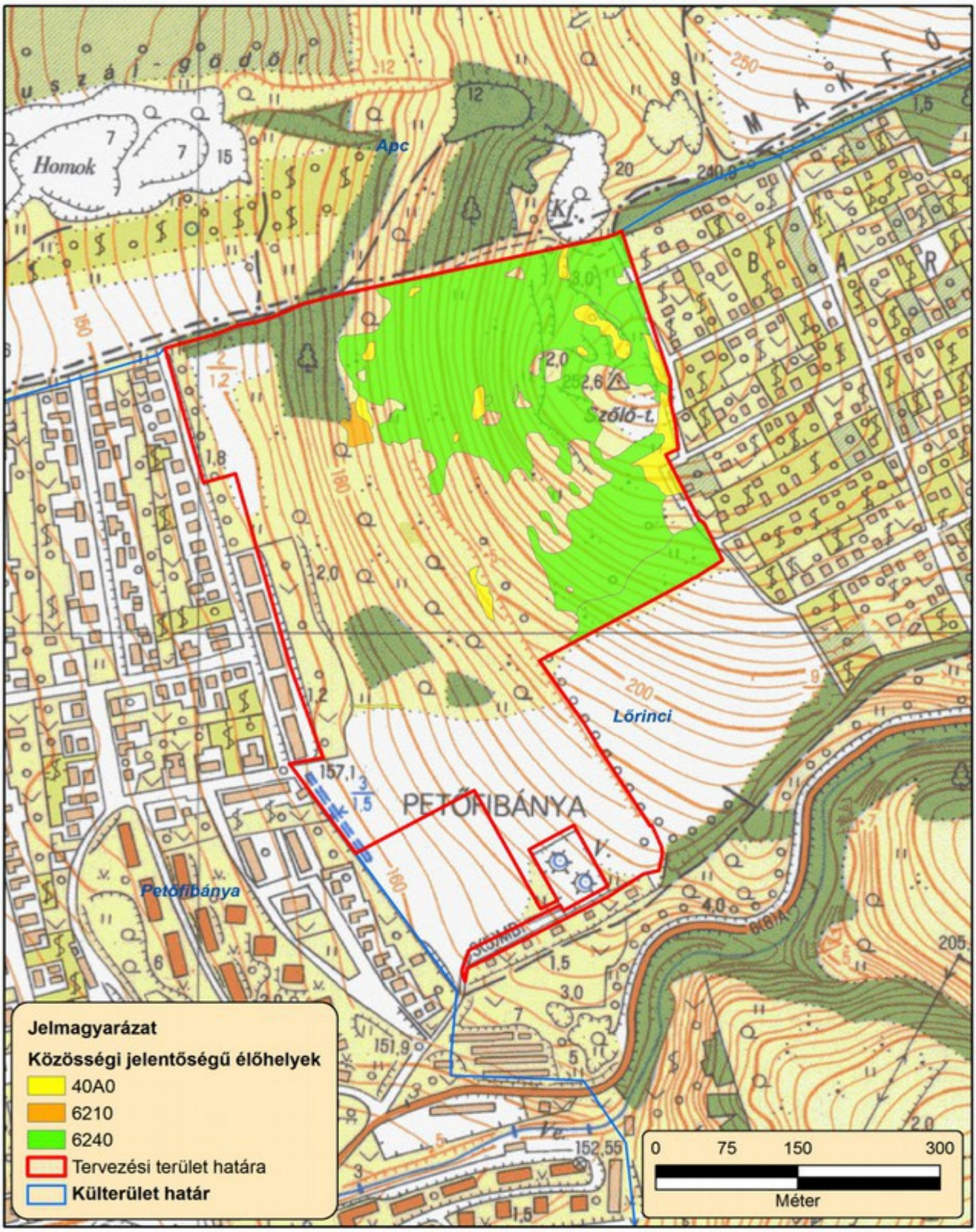
5. ábra: A nemzeti ökológiai hálózat térképe

3.Térképek

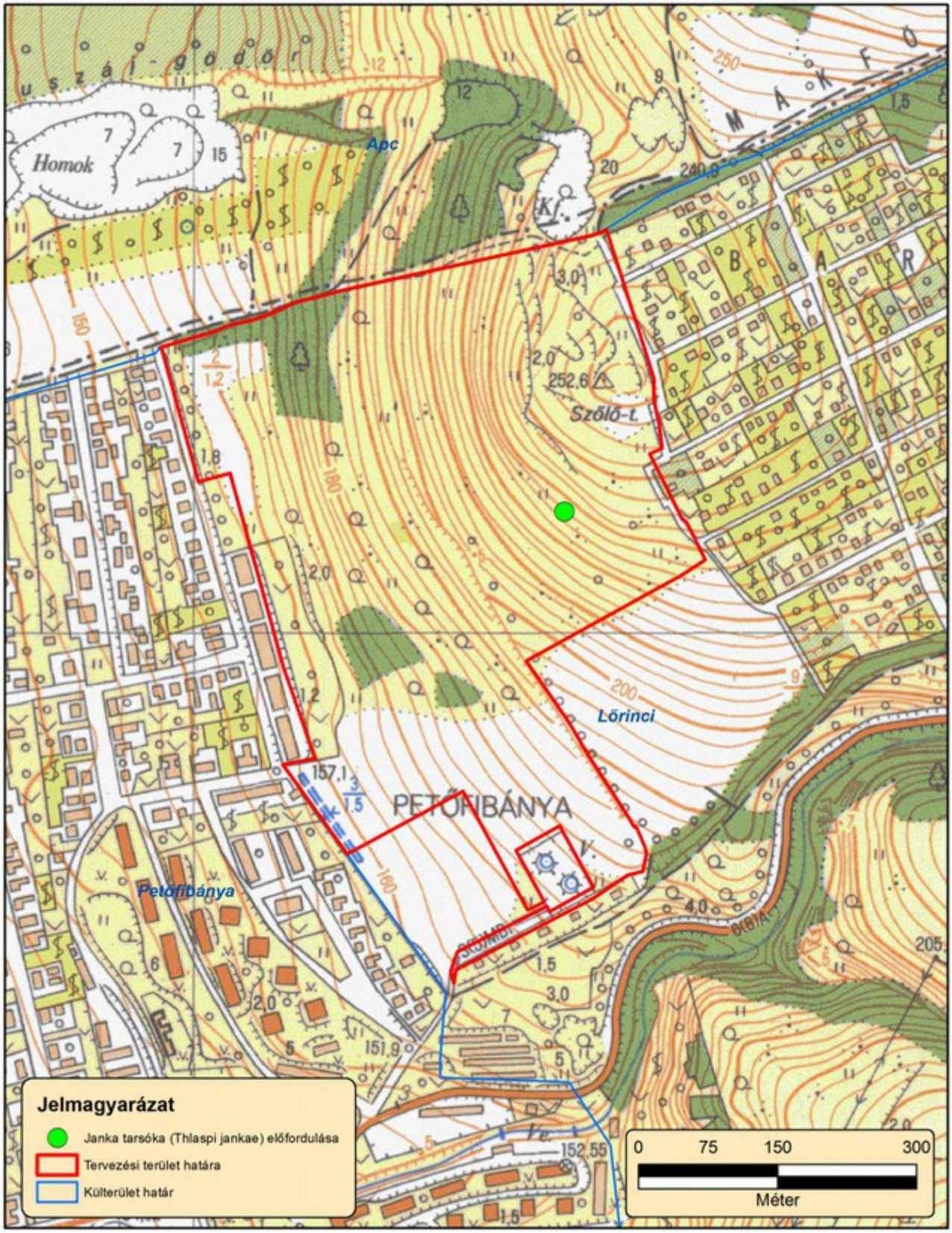
6. ábra: A tervezési terület élőhelytérképe. (H3a - Köves talajú lejtősztyeppek; H4 - Félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok és erdőssztyeprétek; M6 – Sztyeppcserjések; OC - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek; OG - Taposott gyomnövényzet és ruderális iszapnövényzet; P2b – Galagonyás-kökényes-borókás cserjések; P7 - Hagyományos fajtájú, extenzíven művelt gyümölcsösök; RA - Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok; S7 - Nem őshonos fafajok spontán állományai; S7 - Nem őshonos fafajú facsoportok, erdősávok és fasorok; U2 - Kertvárosok, szabadidős létesítmények)

3.Térképek

7. ábra: A tervezési terület közösségi jelentőségű (Natura) élőhelytérképe.(40A0 - Szubkontinentális peripannon cserjések; 6210 - Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (Festuco-Brometalia); 6240 - Szubpannon sztyeppék;)

3.Térképek

8. ábra: Közösségi jelentőségű növényfajok térképe I. (Janka-tarsóka)

4. Fotódokumentáció

1. kép: Árvalányhajas sztyepprét, háttérben a Zagyva-völggyel

2. kép: Árvalányhajas sztyepprét, háttérben az apci Somlyóval

4.Fotódokumentáció

3. kép: Terepi bejárás a tervezési területen (2014.11.14)